

BAŞKAN — Sayın Baltan? Burada. Millî Eğitim Bakanı? Yok. Gelecek Birleşime bırakılmıştır.

18. — *Cumhuriyet Senatosu İstanbul Üyesi Rifat Öztürkçine'nin, 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 55 nci maddesinin niçin tatbik edilmediğine dair Millî Eğitim Bakanından sözlü sorusu (6/202)*

BAŞKAN — Sayın Öztürkçine? Burada. Millî Eğitim Bakanı? Yok. Gelecek Birleşime bırakılmıştır.

19. — *Cumhuriyet Senatosu Balıkesir Üyesi Hasan Ali Türker'in, Manyas ilçesi hudutları dâhilindeki hayvan şap hastalığına dair sözlü sorusu ve Tarım Bakanı Mehmet İzmen'in cevabı (6/203)*

BAŞKAN — Soru sahibi? Buradalar Tarım Bakanı? Burada. Soruyu okutuyorum.

24 Haziran 1963

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Tarım Bakanı tarafından C. Senatosunda sözlü olarak cevaplandırılmasına tavassutunuzu saygıyla arz ve rica ederim.

Cumhuriyet Senatosu
Balıkesir Üyesi
Hasan Ali Türker

1. Manyas İlçesi hudutları dâhilinde şap hastalığı hangi tarihte çıkmış ve Manyas hayvan ve emtia panayırı ne zaman açılmıştır?

2. 24 Mayıs 1963 tarihinden bugüne (24 . 6 . 1963) kadar Manyas ve köylerinde şap hastalığından ölen hayvan miktarı ve maddi zarar nedir?

BAŞKAN — Sayın Bakan buyurun.

TARIM BAKANI MEHMET İZMEN (Giresun) — Sayın Hasan Ali Türker arkadaşımı zın sorularına cevaplarımı arz ediyorum :

Manyas İlçesinde ilk şap vakası, 2 Haziran 1963 günü ihbar üzerine Yeniköyde tesbit edilmiştir. Manyas emtia ve hayvan panayırı 3 Haziran 1963 tarihinde açılmış 6 Haziran 1963 tarihinde kapatılmış ve 3 gün devam etmiştir.

Hastalığın tesbitinden 24 Haziran 1963 tarihine kadar Manyas İlçesinde şap çıkan merkez ve köylerde şap hastalığından 176 sığır, 219 dana, 503 manda, 684 malak olmak üzere cem'an

1582 baş hayvan öldüğü, belediye rayiçlerine göre bunların değerinin 576 360 lira olduğu, hastalığın zuhuru, sirayeti ve tevliedettiği hayvan telefatinın Manyas Panayırı ile münasebeti bulunmadığı, mahallinde bu sorular üzerine gönderdiği bir müfettiş vasıtasıyla yaptığımız tetkikat neticesinde anlaşılmış bulunmaktadır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Sayın Türker.

HASAN ALİ TÜRKER (Balıkesir) — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım, Şap hastalığı hakkında bir parça Tarım Bakanlığının dikkatini çekmek için bir soru sordum. Bunda Manyas ünite olarak almamın sebebi; Manyas Türkiye'nin diğer kazalarına nazaran hayvancılık bakımından çok ileri bir durumdadır. Çünkü, uzun yıllardan beri tatbik edilen suni tohumlama ile bugün sığırcılıkta birinci derecede bulunmaktadır. Keza diğer hayvan neveleri de ıslah edilmiş verimli bir haldedir. Burada yapılan zayıf memleketin diğer köşelerine nazaran, hayvan bedeli bakımından çok fark gösterdiği için Manyas'ı hedef tuttum. Yoksa bu soruyu aslında Türkiye'deki şap durumu olarak sormak daha faydalı olurdu.

Benim hedefimde, Manyas'ı ünite olarak alıp Türkiye'de Şap hastalığının yaptığı tahribatı bir parça açığa çıkarmaktan ibaretti. Bâzılarının yanlış tefsir ettiği gibi, Manyas kendi vilâyetimin bölgesinde bir kaza olduğu için şahsi ve mahallî bir yatırımdan uzak olarak yalnız memleketin iktisadi bakımından ne kadar ağır bir zarara uğradığımı ifade etmek isterim. Sayın Bakanın zaruretler icabı diyeceğim, biraz geç olan verdiği cevaba teşekkür etmekle beraber, bu zararın yalnız 570 küsur bin lirada kalmadığını ifade etmek isterim. Şöyle ki; Balıkesir Veteriner Müdürünün yaptığı bir basın toplantısında verdiği ifadeye göre, Manyas ilçesinin 32 köyünde görülen hastalık; 7 835 sığır, 6 087 manda, 59 336 koyun da tesbit edilmiştir. Bu hastalıklı tesbit edilen hayvan miktarıdır. Ölen miktarı, Sayın Bakanın verdiği rakamları aşağı - yukarı tutmaktadır. Üç aşağı beş yukarı bunun pek önemi yoktur.

Şap hastalığı hayvana intikal ettiği zaman, yalnız öldürmesi sebebiyle verdiği zararla kalmaz. (Hayvan tabii, iktisadi bakımdan istihsal mevzuudur.) istihsalı de önler. Yani en az 15 gün, 1 ay hayvandan istihsalı durdurur. Koşum hayvanı ise koşumdan, verim hayvanı ile, süt, et ve yün